

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรอำเภอ เกษตรตำบล และเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปในเรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ของ เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล และเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์
3. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ
4. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้เครื่องของเกษตรอำเภอ เกษตรตำบล และเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์
5. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอ และแนวทางการแก้ไข

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรอำเภอของสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 22 คน เกษตรตำบลของสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 22 คน และเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ของสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 21 คน รวมประชากรที่ศึกษาทั้งหมดจำนวน 65 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำเสนอในรูปแบบของตาราง

สรุปผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของเกษตรกรอำเภอ เกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

เกษตรกรอำเภอส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 86.4) และมีอายุเฉลี่ย 51 ปี ด้านวุฒิการศึกษาเกษตรกรอำเภอส่วนใหญ่มีวุฒิสูงสุดในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 77.3) และจบสาขาส่งเสริมการเกษตร (ร้อยละ 63.6) มีระยะเวลาทำงานในตำแหน่งเกษตรกรอำเภอเฉลี่ย 13 ปี โดยมีระยะเวลาสูงสุด 35 ปี ต่ำสุด 1 ปี ส่วนประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 27 ปี โดยสูงสุด 27 ปี ต่ำสุด 20 ปี ด้ายประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้นเฉลี่ย 1 ปี 3 เดือน และเกษตรกรอำเภอส่วนใหญ่ไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้งานนอกเหนือจากเครื่องที่สำนักงาน (ร้อยละ 72.2)

เกษตรตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 86.4) และมีอายุเฉลี่ย 43 ปี โดยมีอายุสูงสุด 53 ปี ต่ำสุด 33 ปี ด้านวุฒิการศึกษาเกษตรตำบลส่วนใหญ่มีวุฒิสูงสุดในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 63.6) และจบสาขาส่งเสริมการเกษตร (ร้อยละ 73.3) มีระยะเวลาทำงานในตำแหน่งเกษตรตำบลเฉลี่ย 19 ปี โดยมีระยะเวลาสูงสุด 24 ปี ต่ำสุด 10 ปี ส่วนประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 19 ปี โดยสูงสุด 26 ปี ต่ำสุด 12 ปี ด้ายประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้นเฉลี่ย 2 ปี โดยผู้มีประสบการณ์สูงสุดถึง 5 ปี และเกษตรตำบลส่วนใหญ่ไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้งานนอกเหนือจากเครื่องที่สำนักงาน (ร้อยละ 63.6)

เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76.2) และมีอายุเฉลี่ย 38 ปี โดยมีอายุสูงสุด 47 ปี ต่ำสุด 22 ปี ด้านวุฒิการศึกษาเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีวุฒิสูงสุดในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 57.2) และจบสาขาทางด้านเกษตร (ร้อยละ 67.7) มีส่วนน้อยที่จบสาขาทางคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 3.1) มีระยะเวลาทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์เฉลี่ย 14 ปี โดยมีระยะเวลาสูงสุด 23 ปี ต่ำสุด 1 ปี ส่วนประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 15 ปี โดยสูงสุด 23 ปี ต่ำสุด 1 ปี ด้ายประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้นเฉลี่ย 2 ปี 2 เดือน โดยผู้มีประสบการณ์สูงสุด 7 ปี และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้งานนอกเหนือจากเครื่องที่สำนักงาน (ร้อยละ 61.9)

2. ความรู้ทั่วไปในเรื่องคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรอำเภอ เกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์

เกษตรกรอำเภอส่วนใหญ่เห็นว่าตนไม่มีความรู้ในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์(ร้อยละ 63.6) และส่วนน้อยที่มีความรู้ จะได้รับความรู้จากการสอบถามจากผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญทางคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 27.3) และศึกษาด้วยตนเองจากหนังสือ วารสารที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 22.7) และส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ได้ในด้านการจัดพิมพ์เอกสาร ซึ่งส่วนใหญ่มีความรู้ในระบบปฏิบัติการ WINDOWS (ร้อยละ 36.4) และโปรแกรม MICROSOFT WORD (ร้อยละ 27.3) แต่ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไม่มีความรู้ในการใช้ INTERNET และรับส่ง E-mail รวมถึงไม่สามารถ install โปรแกรมต่างๆลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ไม่สามารถแก้ไข หรือซ่อมแซมคอมพิวเตอร์เมื่อเครื่องมีปัญหา เกิดขัดข้องได้ (ร้อยละ 90.0) ส่วนน้อยก็แก้ไขได้เป็นบางครั้ง

เกษตรตำบลส่วนใหญ่เห็นว่าตนมีความรู้ในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 72.7) และได้รับความรู้จากการเข้ารับการฝึกอบรมทางคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 63.6) สอบถามจากผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญทางคอมพิวเตอร์ ศึกษาด้วยตนเองจากหนังสือ วารสารที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ และเรียนจากสถาบันการศึกษาตามลำดับ เกษตรตำบลส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ได้ในด้านการจัดเก็บฐานข้อมูลทางการเกษตรและการจัดพิมพ์เอกสาร รองมาก็ใช้ในการจัดทำสื่อ ซึ่งส่วนใหญ่มีความรู้ในระบบปฏิบัติการ WINDOWS (ร้อยละ 63.6) โปรแกรมใช้งานโดยทั่วไป คือโปรแกรม MICROSOFT WORD (ร้อยละ 63.6) และโปรแกรม MICROSOFT EXCLE (ร้อยละ 59.1) แต่ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไม่มีความรู้ในการใช้ INTERNET และรับส่ง E-mail รวมถึงไม่สามารถ install โปรแกรมต่างๆลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เกษตรตำบลส่วนใหญ่ไม่สามารถแก้ไข หรือซ่อมแซมคอมพิวเตอร์เมื่อเครื่องมีปัญหา เกิดขัดข้องได้ (ร้อยละ 90.0) ส่วนน้อยก็แก้ไขได้เป็นบางครั้ง

เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ทั้งหมดมีความรู้ ความสามารถเรื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่จะได้รับความรู้จากการสอบถามจากผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญทางคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 71.1) เรียนจากสถาบันการศึกษา ศึกษาด้วยตนเองจากหนังสือ วารสารที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ และเข้ารับการฝึกอบรมทางคอมพิวเตอร์ตามลำดับ เจ้าหน้าที่ทุกคนใช้คอมพิวเตอร์ได้ในด้านการจัดพิมพ์เอกสารและจัดเก็บฐานข้อมูลทางการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่มีความรู้ในระบบปฏิบัติการ MICROSOFT WINDOWS โปรแกรมใช้งานโดยทั่วไปคือโปรแกรม MICROSOFT WORD โปรแกรม MICROSOFT EXCLE โปรแกรม MICROSOFT POWERPOINT แต่ส่วนใหญ่

ยังไม่สามารถค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และรับส่ง E-mail รวมถึงไม่สามารถ install โปรแกรมต่างๆลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่สามารถแก้ไข หรือซ่อมแซมคอมพิวเตอร์เมื่อเครื่องมีปัญหา เกิดขัดข้องได้เป็นบางครั้ง (ร้อยละ 47.6)

3. สภาพการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอ

เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในสำนักงานเกษตรอำเภอส่วนมากเป็นเครื่องรุ่น 32 บิต ความเร็วสูงกว่า 100 MHz ขึ้นไปและมีอุปกรณ์ประกอบต่างๆ เช่น เครื่องพิมพ์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแบบจุด มีเครื่องสำรองไฟ และโมเด็ม สำนักงานส่วนใหญ่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้งานมาแล้วกว่า 3 ปี งบประมาณในการจัดซื้อส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณประจำปี (ร้อยละ 81.8) และคณะกรรมการจัดซื้อจากหน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้กำหนดลักษณะและตัดสินใจซื้อเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ สำนักงานเกษตรอำเภอส่วนน้อยที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซื้อด้วยตนเอง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีใช้กันในทุกสำนักงานก็เป็นระบบปฏิบัติการ DOS และ WINDOWS โปรแกรมที่ใช้งานโดยทั่วไป เช่น MICROSOFT WORD, MICROSOFT EXCLE และ MICROSOFT POWERPOINT เป็นต้น และโปรแกรมที่ใช้ในการจัดเก็บฐานข้อมูลทางเกษตร

การจัดเก็บฐานข้อมูลทางเกษตรนั้นทุกสำนักงานเกษตรอำเภอมีการนำข้อมูลมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ทำงานบนระบบ DOS และระบบ WINDOWS ซึ่งโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้งานโดยทั่วไปและโปรแกรมที่หน่วยงานส่วนกลางจัดทำขึ้นโดยเฉพาะ ทางสำนักงานจะนำข้อมูลที่จัดทำเป็นฐานข้อมูลมาจัดทำเป็นรายงานและมีการเรียกข้อมูลมาใช้เป็นประจำ สำหรับปัญหาที่พบในการจัดเก็บฐานข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหาในเรื่องข้อมูลที่ได้มาไม่สมบูรณ์ (ร้อยละ 63.6) รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ไม่มีความชำนาญในการจัดทำ แต่ส่วนใหญ่ก็ยังเห็นว่าการจัดทำฐานข้อมูลมีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ในด้านที่สามารถนำข้อมูลมาจัดทำเป็นรายงานได้ทันที มีความสะดวกในการเรียกใช้ และไม่ต้องยุ่งยากในการเก็บเอกสารต่างๆ

สำหรับจำนวนบุคลากรที่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอส่วนใหญ่ยังเห็นว่าไม่เพียงพอ (ร้อยละ 77.3) แหล่งความรู้ของข้าราชการและลูกจ้างในสำนักงานเกษตรอำเภอในเรื่องคอมพิวเตอร์นั้นส่วนใหญ่ได้จากการศึกษาด้วยตนเองทั้งจากการสอบถามจากผู้รู้และจากหนังสือ วารสารที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ รองลงมาคือผ่านการฝึกอบรม

สำนักงานเกษตรอำเภอส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าที่ต้องนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อเพิ่มความรวดเร็ว และความถูกต้องแม่นยำในการทำงาน โดยที่ส่วนใหญ่เห็นว่าโปรแกรมสำเร็จรูปรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในสำนักงานมีความเพียงพอและเหมาะสมแล้ว สำหรับปริมาณในการใช้คอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอนั้นเฉลี่ยแล้วคือ 6 ชั่วโมง ซึ่งจะใช้ในงานการพิมพ์เอกสารส่วนใหญ่ ส่วนงานที่ใช้บ่อยที่สุดนั้นคืองานด้านกราฟิกต่างๆ เช่นการผลิตสื่อและแผ่นใส เป็นต้น

สำหรับความสำคัญของการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ต่อการทำงานของสำนักงานเกษตรอำเภอนั้นส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสำคัญมากที่สุด และผลของการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ของสำนักงาน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีความพอใจมาก

4. ความต้องการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอ

ผู้สนับสนุนให้สำนักงานเกษตรอำเภอได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่คือผู้บริหาร โดยมีปัจจัยเพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้งานเรียงตามลำดับความสำคัญมากไปหาน้อย ดังนี้คือ Software ที่ใช้ในระบบ ความเร็วของระบบคอมพิวเตอร์ ขนาดความจำ การให้บริการหลังการขาย ราคาของเครื่องถูกกว่ายี่ห้ออื่น แต่ทางด้านบุคลากรที่มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอนั้นส่วนใหญ่เห็นว่ายังไม่เพียงพอ และยังต้องการบุคลากรที่มีความรู้อีก 1-2 คน

สำหรับเกษตรอำเภอนั้นเห็นว่าคนมีความต้องการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง เกษตรอำเภอส่วนใหญ่ยังไม่พอใจกับการตัดสินใจเลือกเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ แต่ก็เห็นว่าความสามารถของคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ก็พอเพียงที่จะใช้ทำงานได้ (ร้อยละ 54.5) และคิดว่าจำนวนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอ โดยส่วนใหญ่นั้นต้องการเพิ่มอีก 1 เครื่อง เกษตรอำเภอทุกคนยังมีความต้องการได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โดยส่วนมากต้องการได้ความรู้เพิ่มด้วยการเข้ารับการฝึกอบรม สำหรับความรู้ที่ต้องการได้รับการอบรมจากมากไปน้อยได้แก่ ความต้องการอบรมในเรื่อง โปรแกรมความรู้เบื้องต้น ความต้องการอบรมในเรื่องการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในระบบบริหาร ความต้องการอบรมในเรื่องการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ความต้องการอบรมในเรื่องการวิเคราะห์ระบบสารสนเทศ ความต้องการอบรมในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการผลิตสื่อ ความต้องการอบรมในเรื่องการเขียนโปรแกรมภาษาต่างๆ การซ่อมแซมแก้ไข ตามลำดับ

เกษตรกรตำบลนั้นส่วนใหญ่เห็นว่าตนมีความต้องการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการทำงานอยู่ในระดับมาก และส่วนใหญ่พอใจกับการตัดสินใจเลือกเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ และก็เห็นว่าความสามารถของคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ก็พอเพียงที่จะใช้ทำงานได้ (ร้อยละ 54.5) เกษตรตำบลส่วนใหญ่คิดว่าจำนวนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอ โดยต้องการเพิ่มอีก 1 เครื่อง เกษตรตำบลส่วนใหญ่ยังมีความต้องการได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โดยส่วนมากต้องการได้ความรู้เพิ่มด้วยการเข้ารับการฝึกอบรม สำหรับความรู้ที่ต้องการได้รับการอบรมจากมากไปน้อยได้แก่ ความต้องการอบรมในเรื่องโปรแกรมความรู้เบื้องต้น ความต้องการอบรมในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการผลิตสื่อ ความต้องการอบรมในเรื่องระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ ความต้องการอบรมในเรื่องการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ความต้องการอบรมในเรื่องการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในระบบบริหาร ความต้องการอบรมในเรื่องการวิเคราะห์ระบบสารสนเทศ ความต้องการอบรมในเรื่องการเขียนโปรแกรมภาษาต่างๆ ตามลำดับ

เจ้าหน้าที่นั้นส่วนใหญ่เห็นว่าตนมีความต้องการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการทำงานอยู่ในระดับมาก แต่ส่วนใหญ่ยังไม่พอใจกับการตัดสินใจเลือกเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ และก็เห็นว่าความสามารถของคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอที่จะใช้ทำงานได้ (ร้อยละ 52.4) เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่คิดว่าจำนวนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอ โดยต้องการเพิ่มอีก 2 เครื่อง เจ้าหน้าที่ทุกคนยังมีความต้องการได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โดยส่วนมากต้องการได้ความรู้เพิ่มด้วยการเข้ารับการฝึกอบรม สำหรับความรู้ที่ต้องการได้รับการอบรมจากมากไปน้อยได้แก่ ความต้องการอบรมในเรื่องโปรแกรมความรู้เบื้องต้น ความต้องการอบรมในเรื่องระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ ความต้องการอบรมในเรื่องการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในระบบบริหาร ความต้องการอบรมในเรื่องการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ความต้องการอบรมในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการผลิตสื่อ ความต้องการอบรมในเรื่องการวิเคราะห์ระบบสารสนเทศ ความต้องการอบรมในเรื่องการเขียนโปรแกรมภาษาต่างๆ ตามลำดับ

5. ปัญหาการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอ

จากการศึกษาพบว่าสำหรับเกษตรอำเภอนั้นมีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ไม่มีเจ้าหน้าที่แก้ไขเมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์เกิดขัดข้อง บุคลากรไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่งเข้าอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ บุคลากรไม่มี

ความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานมีขีดความสามารถต่ำ หน่วยงานขาดความรู้ในเรื่องการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องคอมพิวเตอร์ บุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์มีน้อย คู่มือการใช้มักเป็นภาษาอังกฤษทำให้ยากต่อการใช้และพัฒนาโปรแกรม สภาพห้องที่ใช้ไว้เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เหมาะสม ไม่มีเวลาพอที่จะเข้ารับการอบรมและหาความรู้ในด้านการใช้คอมพิวเตอร์ ขาดซอฟต์แวร์สนับสนุนในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้หลากหลาย เครื่องคอมพิวเตอร์ขาดการดูแล บำรุงรักษา อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น จอภาพ เม้าส์ เครื่องพิมพ์ ฯลฯ มีคุณภาพไม่ดี เครื่องคอมพิวเตอร์มีน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน มีไวรัสในโปรแกรม เครื่องคอมพิวเตอร์เกิดปัญหาบ่อย กระแสไฟฟ้าไม่คงที่ อุปกรณ์บางอย่างขาดการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ ขาดอุปกรณ์บางอย่างที่จำเป็น เครื่องพิมพ์มีน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความต้องการ โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ บุคลากรขาดความเข้าใจและมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมที่ใช้งานเกิดความเสียหาย มีการสูญหายของข้อมูล ตามลำดับ

สำหรับเกษตรกรตำบลนั้นมีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ไม่มีเจ้าหน้าที่แก้ไขเมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์เกิดขัดข้อง คู่มือการใช้มักเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ยากต่อการใช้ และพัฒนาโปรแกรม หน่วยงานขาดความรู้เรื่องการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องคอมพิวเตอร์ บุคลากรไม่มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ บุคลากรไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่งเข้าอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์มีน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน บุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์มีน้อย เครื่องพิมพ์มีน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน เครื่องคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานมีขีดความสามารถต่ำ ขาดซอฟต์แวร์สนับสนุนในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้หลากหลาย ไม่มีเวลาพอที่จะเข้ารับการอบรมหาความรู้ในด้านการใช้คอมพิวเตอร์ ขาดอุปกรณ์บางอย่างที่จำเป็น เครื่องคอมพิวเตอร์ขาดการดูแลและบำรุงรักษา สภาพห้องที่ใช้ไว้เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เหมาะสม มีไวรัสในโปรแกรม โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความต้องการ บุคลากรขาดความเข้าใจและมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์เกิดปัญหาบ่อย อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น จอภาพ เม้าส์ เครื่องพิมพ์ ฯลฯ มีคุณภาพไม่ดี กระแสไฟฟ้าไม่คงที่ โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ โปรแกรมที่ใช้งานเกิดความเสียหาย อุปกรณ์บางอย่างขาดการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ มีการสูญหายของข้อมูล ตามลำดับ

สำหรับเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์นั้นมีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บุคคลากรไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่งเข้าอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ คู่มือการใช้มักเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ยากต่อการใช้ และพัฒนาโปรแกรมไม่มีเจ้าหน้าที่แก้ไขเมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์เกิดขัดข้อง ขาดซอฟต์แวร์สนับสนุนในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้หลากหลาย หน่วยงานขาดความรู้เรื่องการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเครื่องคอมพิวเตอร์ บุคคลากรที่มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์มีน้อย บุคคลากรไม่มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์มีน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน เครื่องคอมพิวเตอร์มีน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ขาดอุปกรณ์บางอย่างที่จำเป็น สภาพห้องที่ใช้ไว้เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เหมาะสม เครื่องคอมพิวเตอร์เกิดปัญหาบ่อย เครื่องคอมพิวเตอร์ขาดการดูแลบำรุงรักษา โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ กระแสไฟฟ้าไม่คงที่ เครื่องคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานมีขีดความสามารถต่ำ บุคคลากรขาดความเข้าใจและมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ ไม่มีเวลาพอที่จะเข้ารับการอบรม หากความรู้ในด้านการใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมที่ใช้งานเกิดความเสียหาย อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น จอภาพ เม้าส์ เครื่องพิมพ์ ฯลฯ มีคุณภาพไม่ดี โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความต้องการ มีไวรัสในโปรแกรม อุปกรณ์บางอย่างขาดการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ มีการสูญหายของข้อมูล ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า เกษตรอำเภอ เกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี แต่ในเกษตรอำเภอส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้เนื่องจากสมัยก่อนคอมพิวเตอร์ยังไม่เข้ามามีบทบาทมากนัก ต่างจากพวกเจ้าหน้าที่แม้ไม่ได้จบสาขาคอมพิวเตอร์โดยตรงแต่ปัจจุบันหลักสูตรสาขาต่างๆ ก็จะมีการเรียนคอมพิวเตอร์เป็นวิชาเสริมด้วย สำหรับความเห็นในเรื่องความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ของผู้บริหารคือเกษตรอำเภอส่วนมากเห็นว่าตนยังไม่มีความรู้ ส่วนเกษตรตำบลที่ส่วนใหญ่มีความรู้นั้น ก็เนื่องมาจากการศึกษาครั้งนี้เฉพาะเจาะจงเลือกเกษตรตำบลที่มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์มากที่สุดของแต่ละอำเภอ และเจ้าหน้าที่ที่เป็นบุคคลที่ทำงานด้านคอมพิวเตอร์ของสำนักงานโดยเฉพาะจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ สำหรับผู้ที่มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์

นั้นส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับความรู้ในเรื่องโปรแกรมใช้งานโดยทั่วไป เช่น พวก Word processor และ โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการจัดเก็บฐานข้อมูลทางการเกษตร โดยส่วนใหญ่หาความรู้ด้วยวิธีการสอบถามจากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในด้านคอมพิวเตอร์ และจากการศึกษาด้วยตนเอง จากหนังสือและวารสารเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แต่เกษตรกรตำบลส่วนใหญ่จะมีความรู้จากการฝึกอบรมเนื่องจากทางเกษตรจังหวัดได้จัดอบรมให้ ในด้านประสิทธิภาพด้านคอมพิวเตอร์นั้นส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในด้านคอมพิวเตอร์กันมาก่อนหรือมีแต่ก็ไม่มากนัก โดยเฉพาะเกษตรกรอำเภอและเกษตรกรตำบล อาจเนื่องมาจากวิทยาการในด้านคอมพิวเตอร์นี้ยังเป็นวิทยาการที่ค่อนข้างใหม่อยู่โดยเฉพาะงานของสำนักงานเกษตรอำเภอ แต่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ได้เห็นถึงความสำคัญและความมีประโยชน์ของคอมพิวเตอร์จึงพยายามหาความรู้ด้านนี้เพื่อที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในงานด้านต่างๆ โดยส่วนใหญ่จะศึกษาด้านการเป็นผู้ใช้งาน

สำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เริ่มนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานมานานกว่า 3 ปี แต่ปัจจุบันยังมีสำนักงานเกษตรอำเภออีก 2 แห่งคือ อำเภอแม่วางและกิ่งอำเภอคอยหล่อที่ยังไม่มีไมโครคอมพิวเตอร์ใช้ แต่ก็อยู่ในระหว่างจัดสรรงบประมาณจากทางจังหวัดให้มีใช้กันในทุกอำเภอ โดยแต่ละอำเภอจะต้องมีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ใช้งานอย่างน้อย 1 เครื่องตามนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2539) แต่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนเครื่องขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อการใช้งานอย่างน้อยควรมี 2 เครื่องสำหรับเก็บหรือจัดทำฐานข้อมูลโดยเฉพาะ 1 เครื่องและใช้สำหรับงานสำนักงานอีก 1 เครื่อง โดยมีทั้งการของบประมาณเพิ่มเติม และการขอรับบริจาคจากเอกชน เช่น จากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

ส่วนใหญ่แล้วงานที่สำนักงานเกษตรอำเภอใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยปฏิบัติงานอยู่คืองานจัดพิมพ์เอกสารและงานเก็บฐานข้อมูลทางการเกษตร งานโครงการต่างๆ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ทางกรมส่งเสริมสร้างขึ้นมาเพื่อเก็บข้อมูลต่างๆ ในสังกัด ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดพิมพ์เอกสารมากกว่าการจัดเก็บเรียกดูฐานข้อมูลซึ่งเป็นการใช้ผิดวัตถุประสงค์หลัก ของโครงการที่ให้ไมโครคอมพิวเตอร์ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูล แต่ก็อาจเนื่องมาจากระบบการจัดทำฐานข้อมูลของสำนักงานเกษตรอำเภอยังปฏิบัติจริงได้ไม่เต็มระบบเป็นเครือข่ายตามที่วางแผนไว้ และที่สำคัญการจัดทำฐานข้อมูลต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้มากซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่ของสำนักงานเกษตรอำเภอมีความรู้ในด้านคอมพิวเตอร์แต่เพียงพื้นฐานเท่านั้น

ข้าราชการและลูกจ้างในสำนักงานเกษตรอำเภอส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์ บุคคลากรที่มีความรู้คือเกษตรตำบลผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์และเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ ซึ่งส่วนมากแล้วจะทำหน้าที่เป็นผู้บันทึกข้อมูลและเก็บรักษาข้อมูลด้วย ที่เป็นเช่นนี้เพราะส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ทางสำนักงานเกษตรจังหวัดส่งมาให้เพื่อเก็บข้อมูลในด้านต่างๆ โปรแกรมสำเร็จรูปนอกจากที่สำนักงานเกษตรจังหวัดจะส่งมาให้แล้ว โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้มากคือพวกโปรแกรม Word processor

ในการนำเอาไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในสำนักงานเกษตรอำเภอต่างๆ ส่วนใหญ่พอใจผลการทำงานของไมโครคอมพิวเตอร์ เพราะไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยให้ทำงานได้เร็วขึ้น แต่ก็มีบางส่วนที่ไม่พอใจการทำงานของไมโครคอมพิวเตอร์เพราะเห็นว่าใช้งานได้ไม่เต็มที่ สำหรับโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีอยู่นั้นส่วนใหญ่มีความเหมาะสม ผู้ใช้งานส่วนใหญ่พอใจในการทำงานของโปรแกรมที่มีอยู่ แม้จะมีข้อบกพร่องบ้างก็ตาม

สำหรับความต้องการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์นั้น ในด้านจำนวนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ตอบตรงกันว่ายังไม่เพียงพอ โดยเกษตรอำเภอและเกษตรตำบลต้องการเพิ่มอีกอำเภอละ 1 เครื่อง แต่เจ้าหน้าที่ส่วนมากอยากจะได้เพิ่มอีก 2 เครื่อง เนื่องจากว่าเครื่องเก่าที่มีอยู่นั้นมักจะมีความเร็วค่อนข้างต่ำ แต่ในการทำงานในสำนักงานนั้นปัจจุบันก็เพียงพอแล้วที่จะทำได้ และเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่แล้วนั้นก็ใช้งานได้ตรงกับความต้องการของสำนักงานแล้ว แม้ว่าจะมีปัญหาในเรื่องที่กล่าวมาแล้วบ้างก็ตาม

ด้านความต้องการได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่ต้องการความรู้เพิ่มเติม โดยเฉพาะ ความต้องการความรู้เพิ่มเติมโดยการเข้ารับการฝึกอบรม แต่ก็จะมีปัญหาตรงที่เกษตรอำเภอส่วนใหญ่จะมีงานมากทำให้ไม่สามารถหาความรู้ด้วยวิธีการนี้ได้ อีกทั้งยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางเท่าที่ควร จึงต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้กล่าวมาแล้วสำหรับความรู้ที่ต้องการเพิ่มนั้น พบว่า เกษตรอำเภอต้องการอบรมในเรื่องโปรแกรมความรู้เบื้องต้นในการใช้คอมพิวเตอร์มากที่สุด เนื่องจากเป็นความรู้พื้นฐานในด้านการใช้คอมพิวเตอร์ ที่จำเป็นต้องรู้ รองลงมาคือการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหาร เนื่องจาก เกษตรอำเภอถือว่าตนเองคือผู้บริหารคนหนึ่ง จึงอยากจะทราบถึงการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยทำงานในด้านการบริหารงาน ด้านการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตก็จำเป็นสำหรับเกษตรอำเภอ เพราะปัจจุบันเป็นยุคของข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ใหม่ ๆ มีมาก และสำนักงานเกษตรอำเภอเป็นแหล่งข่าวสารข้อมูลของเกษตรกรในท้องถิ่น ที่สำคัญปัจจุบันกรมส่ง

เสริมการเกษตรได้จัดให้มีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่องานส่งเสริมการเกษตร (Sorgserm Net) และมีนโยบายให้เกษตรกรอำเภอสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ สำหรับเรื่องที่เกษตรกรอำเภอต้องการเรียนรู้น้อยที่สุดคือ ความรู้ในเรื่องการซ่อมแซม แก้ไขเครื่อง เนื่องจากเห็นว่ายุ่งยากเกินไปที่จะเรียนรู้ และสามารถตั้งการให้ผู้อื่นทำได้

สำหรับเกษตรกรตำบล ส่วนมากต้องการได้รับความรู้ในเรื่องโปรแกรมความรู้เบื้องต้น เช่นเดียวกับเกษตรกรอำเภอ แต่อันดับรองมาเป็นในเรื่องของการผลิตสื่อ เนื่องจากเกษตรกรตำบล บางครั้งต้องมีหน้าที่ออกไปส่งเสริม แนะนำความรู้แก่เกษตรกร ดังนั้นหากมีสื่อที่มีคุณภาพ และสามารถผลิตเองได้ตรงกับความต้องการ ราคาประหยัด ก็จะทำให้การส่งเสริมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ส่วนมากก็ต้องการในเรื่อง โปรแกรมความรู้เบื้องต้น เช่นเดียวกับเกษตรกรอำเภอ เกษตรตำบล เพราะจากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนมากไม่ได้จบการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์โดยตรง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม รองลงมาคือ ต้องการรู้ถึงการทำงานของคอมพิวเตอร์เนื่องจากต้องใช้คอมพิวเตอร์เป็นประจำ การรู้ถึงระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ ก็จะสามารถแก้ไขเมื่อเครื่องเกิดปัญหาได้

เป็นที่น่าสังเกตว่า โปรแกรมที่ประชากรที่ศึกษาอยากรู้เป็นอันดับท้ายๆ คือการเขียนโปรแกรมภาษาต่างๆ เนื่องจากเป็นเรื่องที่ยากจะเรียนรู้ได้โดยง่าย และในปัจจุบันก็มีโปรแกรมสำเร็จรูปให้เลือกใช้มากมาย ทำให้มีผู้สนใจอยากจะเรียนรู้ในเรื่องนี้น้อยที่สุด

○ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของสำนักงาน พบว่า มีประเด็นที่เป็นปัญหาค่อนข้างมาก อยู่ 2 ประเด็น คือ ไม่มีเจ้าหน้าที่คอยแก้ไขเมื่อเครื่องเกิดขัดข้อง และไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์ เนื่องจากบุคลากรของหน่วยงานไม่มีความรู้ เมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์เกิดปัญหา ก็ต้องส่งมาแก้ไขที่สำนักงานเกษตรจังหวัด ทำให้เสียเวลา และงานต้องหยุดชะงัก ทำให้จำนวนเครื่องที่มีน้อยอยู่แล้วเมื่อเกิดการใช้ไม่ได้ก็ยิ่งทำให้ขาดแคลน จึงต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถพอที่จะแก้ไขเครื่องคอมพิวเตอร์ยามเมื่อเกิดปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ได้ หรือถึงแม้จะมีเครื่องคอมพิวเตอร์พอเพียงแต่ถ้าบุคลากรของสำนักงานไม่มีความรู้ก็ไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพได้ และสำหรับในเรื่องไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์ ทางกรมส่งเสริมเคยมีการเปิดอบรมให้เกษตรกรอำเภอ แต่เกษตรกรอำเภอบางคนก็ไม่มีเวลาพอที่จะสามารถไปอบรมได้ในช่วงนั้นหรือบางคนก็คิดงานสำคัญ และทางกรม หรือหน่วยงานส่วนกลางก็ไม่ได้มีการสนับสนุนในด้านนี้อีกส่วนเกษตรกรตำบลก็มีโควต้าให้ส่งไปอบรมเพียงอำเภอละ 1 คน บาง

คนที่อบรมมาแล้วก็มีการโยกย้ายไปทำงานที่อื่น ทั้งที่ปัจจุบันในการสอบปรับชั้นเลื่อนตำแหน่งก็มีการถามความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในด้านเจ้าหน้าที่ก็ไม่มี การสนับสนุนในด้านนี้เลย จึงควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เพิ่มขึ้น

ในปัญหาด้านอื่นๆ ดังนี้คือ ปัญหาจำนวนเครื่องไม่เพียงพอ ในสำนักงานเกษตรอำเภอส่วนใหญ่มีจำนวนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง ซึ่งก็ยังไม่พอเพียงสำหรับอุปกรณ์อื่นๆ ลำคาคูที่ใช้ประกอบนั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีครบแต่ที่ ต้องการคือให้มีคุณภาพดี และมีความทันสมัย มีส่วนน้อยที่ยังต้องการอุปกรณ์เสริมเพิ่มเช่น สแกนเนอร์ ฯลฯ ผู้ให้ข้อมูลส่วนนี้จะเป็นผู้ที่ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ จึงต้องการอุปกรณ์เพิ่มขึ้นอีกเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้นกว่าเดิม ส่วนปัญหาด้านตัวเครื่องนั้นส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหา คือ เครื่องขัดข้อง ปัญหาความไม่ได้มาตรฐานของเครื่อง ถ้าสมัย ปัญหาไวรัส ควรมีการปรับมาตรฐานให้ใกล้เคียงกันเพื่อการเชื่อมโยงเครือข่ายในอนาคต และเมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ขึ้นนั้น ทางสำนักงานจะหาวิธีการแก้ไขโดย ปรึกษาสำนักงานส่วนกลาง สอบถามจากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ และบางครั้งก็ศึกษาจากเอกสารตำราต่างๆ เพื่อหาวิธีแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น ส่วนปัญหาการใช้งานส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านบุคลากรมีความรู้น้อย ทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพของเครื่อง ไม่คุ้มค่า ปัญหาเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปนั้นเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับความไม่สมบูรณ์ของโปรแกรม ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดควรแก้ไขตรงจุดนี้ให้ถูกลง ซึ่งจะทำให้การทำงานและการพัฒนาโปรแกรมมีประสิทธิภาพดีขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากบางอำเภอไม่มีห้องปรับอากาศ ควรจัดวางคอมพิวเตอร์ในที่ที่เหมาะสม อากาศถ่ายเท ส่วนปัญหาด้านระเบียบกฎเกณฑ์ก็มีอยู่บ้างในเรื่องปัญหาในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ได้ตามความต้องการ ซึ่งควรมีการประสานงานกันระหว่างคณะกรรมการจัดซื้อ กับสำนักงานเกษตรอำเภอ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรมีการส่งเสริม ให้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในสำนักงานได้รับการอบรมการใช้โปรแกรมต่างๆ ที่สำคัญ และเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะความรู้ในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นแก่เกษตรอำเภอและเกษตรตำบลที่ยังไม่มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อให้เข้าใจหลักการและขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมเพื่อใช้งาน ให้สามารถกลับมาใช้ได้จริง ตลอดจนความรู้ในเรื่องระบบเครื่องบ้าง เพื่อสามารถแก้ไขเมื่อเครื่องเกิดขัดข้องเล็กๆ น้อยๆ

2. ในการจัดฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ ทางสำนักงานเกษตรจังหวัดอาจจะประสานงานกับทางมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นให้จัดฝึกอบรมให้หรือจัดผู้มีความรู้ไปช่วยสอนหรือแนะนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ใหม่ๆ ให้เป็นระยะๆ
3. ทางสำนักงานเกษตรอำเภอควรมีการวางแผนเตรียมความพร้อมทางด้านคอมพิวเตอร์เพื่อโครงการสารสนเทศในอนาคตที่สำคัญคือการวางมาตรฐานของข้อมูล การสร้างฐานข้อมูลและเตรียมความพร้อมของบุคลากร ให้มีความรู้ในด้านนี้
4. ควรมีการเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอต่อการใช้งานและปรับปรุงระบบสื่อสารให้เชื่อมโยงกันทุกจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอำเภอที่ยังไม่มีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ส่วนเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่นเดียวกับโปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ ก็ควรเป็นระบบเดียวกันด้วย
5. ควรมีการพัฒนาระบบการทำงานรวมทั้งอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในด้านคอมพิวเตอร์ เช่น ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ให้มีความทันสมัยให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อที่การทำงานจะได้สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสำหรับการเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายข่าวสารต่อไป
6. ควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอให้ทุกๆ ฝ่ายทราบ โดยทั่วกัน เพื่อให้การใช้งานมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ถึงแม้จำนวนเครื่องจะมีน้อยแต่ก็จะสามารถใช้งานได้เพียงพอต่อความต้องการ
7. ควรมีการพัฒนาความรู้ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานให้แก่ผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรอำเภอให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะคอมพิวเตอร์จะสามารถช่วยเสริมให้การทำงานและการบริหารงานดียิ่งขึ้น
8. ควรมีการจัดตั้งงบประมาณที่เหมาะสมในด้านที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เช่น การจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์โดยตรง เพื่อส่งบุคลากรไปฝึกอบรม งบประมาณในการซ่อมแซม และบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงงบประมาณในด้านสถานที่ด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในระดับที่ลึกลงไป เช่น ศึกษาถึงความต้องการในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านความรู้และความต้องการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ของบุคลากรในสำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาถึงสภาพการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดอื่นๆ หรือในเขตอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางวางมาตรฐานในการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายต่อไป